

Schoon Water

Schoon Water

NIEUWSBRIEF 9 - JANUARI 2006
BRABANTSE TELERS LATEN
ZIEN DAT 'T KAN

'Schoon Water' werkt!

Ook in 2005 is in de meeste kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden de milieubelasting gedaald. In bijna alle gebieden wordt de doelstelling van 500 mbp per ha gehaald!

Het doel van het project 'Schoon Water' is om uitspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar het grondwater te verminderen. Om dit te realiseren proberen deelnemers te voldoen aan een doelstelling uitgedrukt in milieubelastingspunten per hectare (mbp per ha). Op gebiedsniveau is de doelstelling vastgesteld op 500 mbp per ha per jaar. Dit komt overeen met de drinkwaternorm van 0,5 microgram/l. Ook geldt een doelstelling van 100 mbp per bespuiting.

In de meeste gebieden is in 2005 (weer) een daling van de milieubelasting van het grondwater gerealiseerd. Daarnaast is in bijna alle gebieden de doelstelling van 500 mbp per ha gehaald! Een prestatie van formaat die groten-deels te danken is aan de goede inzet van de

deelnemers door keuze voor andere middelen en inzet van technieken als de sleepdoek en weerpaal. In Macharen is de stijging t.o.v. 2004 toe te schrijven aan de sterke uitbreiding van deelnemers en de deelname van enkele lastige teelten zoals prei.

In gras, maïs, suikerbieten en boomteelt is de milieubelasting van het grondwater in 2005 in alle gebieden onder de somnorm van 500 mbp gebleven. Ook in een aantal gewassen met een klein areaal zoals bonen, erwten en waspeen ligt de milieubelasting onder de somnorm. De milieubelasting van de fruitteelt (rode bes) is sterk gedaald en ligt in 2005 rond 1000 mbp.

In het grootste aardappelgebied (Budel) is de milieubelasting van het grondwater gedaald richting 1000 mbp.

In Budel, Vessem en Nuland heeft gebruik van de sleepdoek voor een flinke afname van de milieubelasting gezorgd. In aardappelen is door de sleepdoek een afname van 56% behaald!

In 2006 plaats voor nog meer agrariërs!

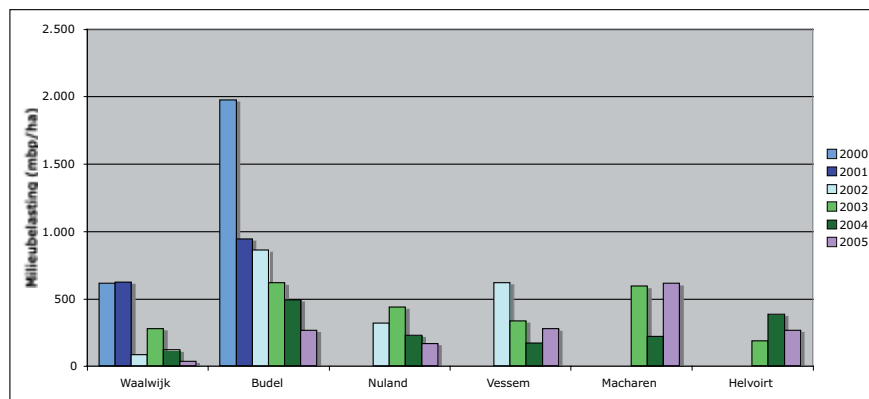
Ook in 2006 wordt het project 'Schoon Water - Brabantse telers laten zien dat 't kan' voortgezet. In de grondwaterbeschermingsgebieden van Budel, Vessem, Nuland en Macharen is uitbreiding mogelijk. Heeft (pacht/huurt) u percelen in deze gebieden? Doe dan mee met het project en meld u aan!

De voordelen op een rijtje:

- Professionele begeleiding door DLV
- Onkostenvergoeding voor extra kosten
- Kansen op nieuwe technieken, bijvoorbeeld sleepdoek, onderbladbespuiting, klepelmaaier en weerpaal

U kunt zich aanmelden of meer informatie verkrijgen door contact op te nemen met uw gebiedsvertegenwoordiger:

Cranendonk:	J. Meeuwissen	0495 - 491079
Waalwijk / Helvoirt:	S. Sprangers	0416 - 280356
Midden Maasland	R. Westerlaken	073 - 5321983
Hertogswetering:	P. de Veer	0412 - 492841
Vessem:	M. Tholen	040 - 2055099
CLM:	P. Leendertse	0345 - 470751

Gemiddelde milieubelasting van grondwater (mbp/ha) in de zes deelnemende gebieden tussen 2000 en 2005.

Goud voor Brabant Water: "Goed voorbeeld doet volgen"

Drinkwaterbedrijf Brabant Water heeft als eerste waterbedrijf in Nederland Milieukeur (het gouden niveau van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer) gehaald. Rien van Oers, senior beleidsmedewerker Terreinen en Reststoffen van Brabant Water, geeft een toelichting op de motivatie om Milieukeur te behalen. "Het idee is eigenlijk: goed voorbeeld doet volgen. Wij hopen dat onze certificering er voor zorgt dat terreinbeheerders in beschermingsgebieden, zoals gemeenten zich ook gaan richten op Milieukeur. Het is gemakkelijk om tegen anderen te zeggen dat ze terreinen op een duurzame manier moeten beheren. Maar onze certificering bewijst dat wij het ook zelf doen. Het dient eigenlijk als een soort legitimatie."

Criteria

"We hopen dat terreinbeheerders in beschermingsgebieden de Milieukeurcriteria ook gaan hanteren. In gebieden die zeer kwetsbaar zijn, loopt het project 'Schoon Water voor Brabant'. Hier worden bijvoorbeeld afspraken met landbouwers gemaakt en convenanten afgesloten met gemeenten. Het doel hiervan is om zeer terughoudend om te gaan met onkruidbestrijdings- en gewasbeschermingsmiddelen. Om het grondwater te beschermen, beheert Brabant Water haar gebieden volledig duurzaam en ecologisch. Daarbij gaan we uit van natuurlijke processen en we grijpen zo min mogelijk in. We gebruiken geen bestrijdingsmiddelen, meststoffen, geïmpregneerd hout of schadelijke bouwstoffen. Om dit te bezegelen hebben we het gouden niveau van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer gehaald en mogen het Milieukeur voeren."

Brabant Water hoopt dat het gezegde klopt en dat goed voorbeeld doet volgen.

'Schoon Water' in samenwerking met andere projecten

Binnen het project 'Schoon Water' wordt samenwerking gezocht met soortgelijke projecten. Op die manier kunnen we leren van elkaars ervaringen. Met de projectleiding van Telen met Toekomst is afgesproken om uitnodigingen voor interessante bijeenkomsten naar deelnemers van beide projecten te sturen. De deelnemers aan Telen met Toekomst zijn uitgenodigd voor de demodag in Vessem en de preitelers binnen 'Schoon Water' hebben een uitnodiging ontvangen voor een praktijkmiddag prei.

Telen met Toekomst

Het doel van het project is het sterk verbreden van de toepassing van duurzame teeltmaatregelen in de Nederlandse land- en tuinbouw op weg naar minder milieubelasting. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de nieuwste inzichten vanuit het gewasbeschermings- en bemestingsonderzoek en de innovatieve kracht van de ondernemers. Hiervoor zijn groepen opgericht met praktijkbedrijven en hun relaties. Deze groepen worden georganiseerd rond de ontwikkeling van meer duurzame productiesystemen (milieutechnisch, ecologisch en economisch) in de plantaardige sectoren. In Telen met Toekomst zijn momenteel 34 groepen actief; 5 in de glastuinbouw en 29 in de open teelten. Een groep champignon telers is in oprichting. Het startpunt is steeds de "goede landbouwpraktijk", het vizier gericht op de best mogelijke maatregelen (Best Practices).

In de provincie Noord-Brabant zijn momenteel vijf groepen actief en wel in de sectoren akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt en boomteelt.

Meer informatie over het project Telen met toekomst kunt u vinden op de internetsite www.telenmettoekomst.nl

De tractoren met verschillende werktuigen staan klaar voor de demonstratie.

Demonstratie van de Kvik-up, een machine om wortelonkruiden als haagwinde en kweek mechanisch te bestrijden.

Demodag Schoon Water en grondbewerking druk bezocht!

Bijna 300 bezoekers kwamen 27 oktober jl. naar de demonstratiedag Schoon Water en grondbewerking bij de werktuigencoöperatie in Vessem. In opdracht van Brabant Water organiseerden DLV, CLM en de werktuigencoöperatie de Kempen, deze dag. Doel was te demonstreren dat goede grondbewerking essentieel is voor een gezond gewas en voor vermindering van de onkruiddruk op percelen. Verminderde onkruiddruk leidt tot minder gebruik van gewas-

beschermingsmiddelen en draagt bij aan minder risico voor uitspoeling van deze middelen naar het grondwater. Richard Korver (DLV) lichtte de werking van diverse werktuigen toe. Naast o.a. de schijveneg en vastetandvorenpakker kwamen ook nieuwe technieken uit het project 'Schoon Water' aan de orde (zoals bijvoorbeeld onderbladbespuiting en de sleepdoek). Verder trok de mechanische kweekbestrijdingsapparatuur de belangstelling van de aanwezigen. Goede techniek kan bijdragen aan 'Schoon Water'.

Winterbijeenkomsten 2005: Deelnemers nemen het tegen elkaar op in een onkruidherkenningswedstrijd

In december vorig jaar zijn in Budel, Vessem, Nuland, Macharen en Waalwijk/Helvoirt winterbijeenkomsten georganiseerd. Op deze bijeenkomsten zijn door CLM de resultaten van 2005 gepresenteerd. Vervolgens werd er een DVD vertoond van de demodag in Vessem. DLV ging in op actuele onderwerpen als 'Groenbemers en het nieuwe mestbeleid' en 'Invloed weer en gewasbescherming'. Ook was er een onkruidherkenningswedstrijd. Er werden 10 soorten onkruiden getoond waarvan men de naam moest opschrijven. De deelnemers uit Budel kwamen als winnaar uit de bus, zij hadden gemiddeld een 7,5. Loonwerker van Lokven uit Nuland was de beste onkruidherkenner.

Bijeenkomst in Nuland

Gebied	Gemiddelde cijfer
Budel	7,5
Waalwijk/Helvoirt	7,0
Macharen	6,8
Vessem	5,9
Nuland	5,4

Uit de prestaties van de deelnemers kan worden geconcludeerd dat onkruidherkenning zeker de aandacht verdient. Als het onkruid in een

vroeg stadium herkend wordt, kan op het juiste tijdstip met de juiste middelen worden ingegrepen.

Grote opkomst tijdens de demodag in Vessem.

'Schoon Water' in een notendop

Waarom 'Schoon Water'?

Doel van 'Schoon Water' is het terugdringen van het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen in de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Dat is nodig om schoon grondwater te behouden, zodat het voor iedereen geschikt blijft als drinkwater nu en in de toekomst.

Wie doen er mee?

In Budel en Waalwijk doen een aantal akkerbouwers, tuinders, veehouders en loonwerkers mee sinds 2001. In Vessem en Nuland zijn telers gaan meedraaien in 2003. In 2004 zijn ook telers in Helvoirt en Macharen mee gaan doen in het project. In 2005 nemen in totaal 226 telers deel aan 'Schoon Water'! Daarnaast zijn ook loonwerkers actief betrokken in het project. Maar niet alleen agrariërs doen mee. In het project benaderen Brabant Water, provincie en de Brabantse Waterschappen ook bewoners, bedrijven en gemeenten in de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden.

Hoe werkt het?

Met behulp van een adviseur wordt het gewasbeschermingsmiddelengebruik op het bedrijf geïnventariseerd. Samen met de telers wordt vervolgens bekeken welke alternatieven er zijn voor schadelijke middelen, en of het gebruik van schadelijke middelen naar beneden kan. Daarna gaan telers in de praktijk met de alternatieve maatregelen aan de slag. In 'Schoon Water' leggen de deelnemers en Brabant Water hun afspraken vast. Zodat beide partijen houvast hebben aan afspraken.

Voor wie zijn de resultaten bedoeld?

De belangrijkste resultaten van het project zijn de ontwikkeling en toepassing van die maatregelen die het gewas goed beschermen en geen risico opleveren voor het grondwater en die passen op uw bedrijf. De kennis, ervaring en effecten zijn gericht op de telers in de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Ook de agrariërs in de rest van Brabant kunnen met de praktische adviezen hun voordeel doen. De provincie en Brabant Water gebruiken de resultaten om het beleid in de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden te verbeteren, met oplossingen die in de praktijk haalbaar zijn.

Organisatie

'Schoon Water voor Brabant' is een stimuleringsproject van Brabant Water en provincie Noord-Brabant. Het project is onderverdeeld in twee sporen:

- 'Schoon Water - 'Brabantse telers laten zien dat 't kan'
- het niet-landbouwspoor, waaronder gemeenten, industrie, recreatie en bewoners, onder de titel 'Schoon Water voor Brabant'.

Aan het project doen verder mee:

- Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO)
 - Overlegplatform Duinboeren
 - Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta
- CLM en DLV verzorgen de uitvoering van het landbouwspoor.

Acht artikelen over 'Schoon Water' in Nieuwe Oogst

ZLTO-projecten verzorgt een artikelenreeks over het project 'Schoon Water' in Nieuwe Oogst. De eerste vier artikelen zijn inmiddels verschenen. Met pakkende koppen als 'Schoon Water is een win-win formule' en 'Goed voor grondwater én voor mijn knip' wordt een goed beeld gegeven van het project. Ook de deelnemers komen d.m.v. interviews veelvuldig aan het woord.

Vragen?

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

- CLM: Peter Leendertse: E pele@clm.nl
T 0345-470751
- Brabant Water: Rosalie Franssen:
E rosalie.franssen@brabantwater.nl
T 073-6837841
- Provincie Noord-Brabant: Sarie Buijze:
E sbuijze@brabant.nl T 073-6812316
- ZLTO: Ton van Korven: E tvkorv@zltto.nl
T 013-5836583
- Overlegplatform Duinboeren:
Ad Verhoeven: E duinboeren@hetnet.nl
T 0411-643639

Meer informatie vindt u op de website

www.schoon-water.nl en
www.brabantleeftmetwater.nl

Colofon

Dit is de negende nieuwsbrief 'Schoon Water'. Eerdere nieuwsbrieven kunt u vinden op www.schoon-water.nl. De volgende nieuwsbrief verschijnt in het voorjaar van 2006.

Tekst en redactie
CLM, Culemborg
Vormgeving en druk
Drukkerij Libertas, Bunnik